

Tegevussuund 3: majandustegevuse mitmekesistamine

Toetatakse: Tegevused, mis aitavad suurendada rannakalurite sissetulekuid, laiendada olemasolevaid kõrvaltegevusi ning laiendada teistesse majandussektoritesse.

Näiteks: toetatakse investeeringuid, mis aitavad paremini toime tulla kliimamuutustest tulenevate muutustega ning kasutusele võtta süsinikneutraalseid alternatiivseid energiaallikaid.

Majandustegevuse mitmekesistamise tegevuste laiem eesmärk on võimaldada kaluritele lisaissetulekut kalandussektorist lahkumata, luua uusi töökohti ja ettevõtteid rannapiirkondadesse. Näiteks: investeeringud mis aitavad kasutusele võtta piirkondade ressursse (pilliroog, ravimuda, vetikad jms) ja paremini ära kasutada positiivseid turismitrende kalanduspiirkondades.

Investeeringud mis aitavad kaasa ranna ja sisevete kalurite majandustegevuse laienemisele teistesse sektoritesse, näiteks metsandus, põllumajandus, mere ja rannikuturism jms. Investeeringud mis aitavad kaluritel oma ettevõtete käitamiseks ja teenuste osutamiseks üle minna süsinikneutraalsetele energiaallikatele.

Taotleja: Projektitoetust võib taotleda mikroettevõtja, kes omab kehtivat kaluri kalapüügiluba ja kes tegeleb piisaval määral majandustegevusega kalapüügi tegevusalal. Piisavaks majandustegevuseks loetakse kaluri kalapüügiloa alusel tegutseva ettevõtja toetuse taotlemisele eelnenud kalendriaasta lossitud kalapüügi esmamüügi väärtust, mis Statistikaameti avaldatud andmete kohaselt vastab nimetatud kalendriaasta vähemalt poole aasta arvestuslikule elatusmiinimumile.

Toetuse määr:

- Majandustegevuse mitmekesistamise tegevussuuna tegevuse elluviimisel on projektitoetuse **maksimaalne määr 50 protsenti toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest.**

Toetuse maksimaalne suurus: Taotlusvoorus tegevussuuna maht kuid mitte rohkem kui 75 000 eurot programmiperioodi kohta kokku.

Abikõlblikud kulud on tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud, mis on mõistlikud, sihtotstarbelised, majanduslikult soodsaimad, üksikasjalikult kirjeldatud ja vajalikud projektitoetuse eesmärgi saavutamiseks. Ühe tegevussuuna alla kuuluvaid tegevusi ei toetata teise tegevussuuna alla kuuluvate tegevustena. Abikõlblik kulu on tehtud pärast toetustaotluse esitamist tegevusrühmale, välja arvatud ettevalmistava töö kulu.

Abikõlblike kulude loetelu § 28.

Toetatava tegevuse osaks võivad olla **ettevalmistavad tööd**:

1. taotlusdokumentide koostamiseks tellitud töö ühikuhinnaga 256 eurot toetustaotluse kohta.
2. tegevuse elluviimisega kaasnev tellitud projekteerimistöö, projekteerimiseks vajalik ehitusgeoloogiline ja geodeetiline uurimistöö, hüdrogeoloogiline ja hüdroloogiline uuring ning detailplaneering;
3. keskkonnamõju hindamine;
4. energiaaudit.

Mitteabikõlblike kulude loetelu § 29

Toetustaotlus täidetakse e-PRIA-s, kus andmeid sisestada või teistele kasutajaõigusi anda saab juhatause liige. (Ettevõtte andmed, sh e-kirja aadress võetakse automaatselt äriregistrist).

Toetustaotlusega esitatakse järgnevad andmed:

1. **Taotleja andmed** (nimi, registrikood, organisatsiooni liik, ettevõtte suurus, kontaktandmed). Kui toetuse taotleja on tulundusühistu, siis tema liikmete nimekiri.
2. **Toetustaotluse andmed**: toetatava tegevuse nimetus, tegevuse algus- ja lõpuaeg, investeeringuobjekti asukoht, toetatava tegevuse lühikirjeldus ja eesmärk, tegevuse elluviimise ja toetuse vajalikkuse põhjendus, hetkeolukorra kirjeldus, toetatava tegevuse seos meetme eesmärkidega ja kohaliku arengu strateegia eesmärkidega, abikõlblike kulude maksumus ilma käibemaksuta ja koos käibemaksuga, taotletava toetuse suurus, omafinantseering, taotluse dokumentide ettevalmistamise kulu.
3. **Toetuse taotluse kirjeldus**: turunõudluse analüüs; see tegevusvaldkond EMTAK-i koodi järgi, millesse toetatav tegevus panustab; toetuse taotleja andmed projektitoetuse taotluse esitamise aastale eelnenud kalendriaasta müügi- või ettevõtlustulu kohta selles valdkonnas, millesse toetatav tegevus panustab.

Esitatavad dokumendid

1. **Taotlus** ja toetatava tegevuse **eelarve**, algus- ja lõppkuupäev, teave selle kohta, et taotleja ei ole saanud ega taotle taotluses sisalduva sama kulu kohta toetust riigieelarvelisest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi (täidetakse e-PRIA-s).

Toetuse taotluse eelarve järgmiste tegevuste kaupa:

- 1) ettevalmistav töö määruse § 28 lõike 5 punktide 2–4 tähenduses;
- 2) seadmete ja vahendite soetamine ning paigaldamine;
- 3) ehitise ehitamine või uuendamine, sealhulgas tehnosüsteemid;
- 4) taastuvenergiasse investeeringu tegemine;
- 5) muu investeering.

Toetuse taotleja järgmise viie aasta tulude-kulude aruande prognoos. Taotleja viimase kahe kalendriaasta ettevõtte majandusnäitajad kogu ettevõtte majandustegevuse kohta ning tegevuse lõpule järgneva viie aasta majandusnäitajate finantsprognoos selle tegevusvaldkonna kohta, millele toetust taotletakse. Kui taotlejaks on füüsilisest isikust ettevõtja, esitatakse bilansi ja kasumiaruande asemel ettevõtlustulude ja -kulude prognoos vastavalt tuludeklaratsiooni vormi E kululiikide jaotusele. Kui taotleja on tegutsenud alla kahe kalendriaasta, esitatakse andmed alates tegevuse alustamisest. Finantsprognoosi osaks on seletuskiri.

2. **Pakkumiskutsed** koos tehnilise kirjeldusega. *Pakkumiskutse võib olla pakkujale saadetud e-kiri.*

3. Saadud **hinnapakumused**, mis peavad olema taotleja nimel. Lisaks peab olema tõendatav nende tegemine pakkuja poolt (digiallkiri, pakkumuse saamise e-kiri). Tegevuse maksumuse korral 5 000 eurot või rohkem (km-ta) kolm võrreldavat hinnapakumust. Pakkumuse esitaja ei või olla seotud taotlejaga, ega pakkujad omavahel. Kui esitatakse alla kolme pakkumuse, tuleb lisada asjakohane selgitus. Hinnapakumuse peab sisaldama taotleja nime, hinnapakkuja nime ja kontaktandmeid, hinnapakumuse väljastamise kuupäeva ning töö, teenuse või vara üksikasjalikku kirjeldust ning käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust.

4. Kui toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on **60 000 eurot** või rohkem, peab taotleja korraldama **ostumenetluse riigihangete registris**¹. Kui taotleja teeb ostumenetluse pärast toetusotsuse saamist, siis esitab ta **tegevuse maksumuse prognoosi**. Kui ostumenetlus registris on tehtud, siis esitab vastava viitenumbri.

5. Ärakiri dokumendist, mis tõendab, et sellise seadme soetamisel, mis paigaldatakse ehitisse (või mootorsõidukisse) või mida kasutatakse ehitises (või mootorsõidukis), on see ehitis (või mootorsõiduk) projektitoetuse taotleja valduses asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest.

6. Kui toetatava tegevuse elluviimiseks on vajalik **keskkonnamõju hindamine**, esitatakse keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimise süsteemi seaduse §-s 7 nimetatud tegevusloa number.

7. **Ehitusprojekti ärakiri**, kui toetatavaks tegevuseks on ehitamine ehitusseadustiku tähenduses ja nimetatud ehitusprojekt on ehitusseadustiku alusel nõutud.

Tegevussuuna rakendamise põhjendus Läänemaa kalanduspiirkonna tegevusstrateegias 2023-2030+:

Üksnes kalapüügist saavad põhisissetuleku väga vähesed kalurid. See tähendab, et valdav osa neist vajab lisategevusalasid. Püügivälisel ajal käiakse kas palgatööl või tegeletakse mõnes muus ettevõtlusvaldkonnas. Kaluritele regulaarse sissetuleku kindlustamiseks vajab toetamist võimaluste loomine püügihooajaväliseks tegevusteks, nagu näiteks turism.

Tegevussuuna nr 3 eesmärk: Rannakaluritele on tagatud aastaringne sissetulek.

Lisaks kogutakse seireandmeid järgmiste näitajate kohta (kohustuslikud PRIA kogutavad näitajad):

- Kasusaavate isikute arv
- Kasutusele võetud taastuenergia tootmisseadmete võimsus

Hindamiskriteeriumid

MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts hindab projektitoetuste taotlusi üldiste ja tegevussuuna eripära arvestavate hindamiskriteeriumite alusel. Üldisi hindamiskriteeriume on 6, nende alusel hinnatakse kõiki taotlusi.

Üldised kriteeriumid on:

¹ Riigihangete register - <https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/>

1. Sidusus LRS-i strateegiaga
2. Realistlikkus
3. Kestlikkus
4. Uuenduslikkus
5. Taotleja taust
6. Keskkonnasäästlikkus

Lisaks arvestatakse majandustegevuse mitmekesistamise juures kahte kriteeriumit.

Kõikide hindamiskriteeriumite hinnete osakaalud on võrdsed.

Rakendatakse lävendit – taotlused, mille koondhinne on 3 ja alla selle, ei kuulu rahastamisele ka juhul, kui taotlusvoorus on rahalisi vahendeid.

Tegevussuund	Kriteerium	Mida hinnatakse	Skaala (0–5)
<i>Üldised kriteeriumid</i>	Sidusus LRS-i strateegiaga	Kas ja kuivõrd aitab projekt kaasa LRS-i visiooni ja vastava suuna eesmärgi saavutamisele? Kas ja kuivõrd on projekti eesmärgid kooskõlas tegevussuuna eesmärgiga?	0 – Projekt ei ole strateegiaga seotud, arenguvajadusi ei ole lahti mõtestatud 5 – Projekt ja vajadus selle järele tuleneb otseselt strateegiast
	Realistlikkus	Kas ja kuivõrd on eelarve ja tegevuskava omavahel seotud ning projekti tulemuste saavutamine realistlik?	0 – Tulemuste saavutamine ei ole usutav, ajakava ja eelarve on ebarealistlikud 5 – Projekti eelarve on põhjendatud, ajakava on realistlik ja tulemuste saavutamine väga tõenäoline
	Kestlikkus	Kas ja kuivõrd on projekti tulemused tagatud peale selle elluviimist ja toetussumma kasutamist?	0 – Tegevused lõppevad projekti lõpuga, investeeringuobjekti edasine ekspluateerimine ei ole läbi mõeldud 5 – Projekti tulemused on arusaadavalt jätkusuutlikud (teenuse osutamine jätkub peale projekti lõppu vms), investeeringuobjektide edasine ekspluateerimine on läbi mõeldud
	Uuenduslikkus	Kas ja mil määral on tegemist uuendusliku projektiga?	0 – Projekt ei ole uuendusliku iseloomuga 5 – Projekt on uuenduslik ka väljaspool kalanduspiirkonda
	Taotleja taust	Kas taotlejal on võimekus projekti elluviimiseks (varasem kogemus,	0 – Taotleja ja/või tema meeskonnaliikmete võimekus projekti ellu viia on väga väike – varasemad kogemused

		kompetentsus, majanduslik suutlikkus jms)?	<p>puuduvad, võimalik kulude suurenemine tingib tõenäoliselt projekti katkestamise, meeskonnaliikmetel puuduvad projekti elluviimiseks vajalikud teadmised ja oskused. Taotlejal on varasemalt esinenud probleeme projektide elluviimisega, maksekohustuste täitmise vms-ga</p> <p>5 – Taotlejal ja/või tema meeskonnaliikmetel on varasem kogemus projektide elluviimisel, võimekus tagada omafinantseering või isegi katta kallinemine, olemas on vajalikud teadmised ja oskused projekti tulemuslikuks elluviimiseks. Taotleja renomee on laitmatu</p>
	Keskkonnasäästlikkus	Kas ja kui võrd panustab projekt keskkonnakliimasõbralike lahenduste väljatöötamisse?	<p>0 – Taotlus ei panusta üldse keskkonnakliimasõbralike lahenduste väljatöötamisse</p> <p>5 – Taotlus on keskkonda taastav ja kliimasõbralik</p>
<i>Majandustegevuse mitmekesistamine</i>	Kalurite lisasissetulek	Kui võrd aitab projekt kaasa lisasissetuleku loomisele?	<p>0 – Projekt ei aita kaasa kalurite lisasissetuleku loomisele ja/või kasvatamisele</p> <p>5 – Projekti tulemusena saab taotleja lisasissetuleku ja/või kasvatab olemasolevat</p>
	Kohalike ressursside kasutamine	Kas ja kui võrd rakendatakse projekti elluviimisel ja elluviimise järgselt kohapealseid ressursse?	<p>0 – Projekti tulemusena ei kasutata kohapealseid ressursse</p> <p>5 – Projekt tugineb kohalikele ressurssidele ja selle tulemusena arendatakse uusi tooteid ja/või teenuseid</p>